

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 maja 2025 r.

Pozycja 127

POSTANOWIENIE

z dnia 22 stycznia 2025 r.

Sygn. akt Ts 41/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.P.
o zbadanie zgodności:

- 1) art. 27 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.) w zakresie, w jakim „upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu bez opinii Krajowej Rady Sądownictwa, z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 27 § 5a zdanie drugie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych w zakresie, w jakim „dopuszcza niewiążący charakter negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w przedmiocie zamiaru Ministra Sprawiedliwości odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu”, z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 marca 2024 r. (data nadania) M.P. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Minister Sprawiedliwości, w piśmie z 4 marca 2024 r. (nr [...]), skierowanym do Kolegium Sądu Okręgowego w K. i Sądu Rejonowego dla w K., na podstawie art. 27 § 2 w związku z art. 27 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.; dalej: p.u.s.p.) poinformował Kolegium Sądu o zamiarze odwołania skarżącego (sędziego Sądu Okręgowego w K.) z funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w K. i zwrócił się do Kolegium o wyrażenie w tym zakresie opinii. Na podstawie art. 27 § 3 p.u.s.p. Minister Sprawiedliwości zawiesił skarżącego w pełnieniu czynności Prezesa Sądu Rejonowego w K. ze skutkiem od 4 marca 2024 r.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego, zarządzeniem z 28 maja 2024 r. (doręczonym skarżącemu 11 czerwca 2024 r.), wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: wskazanie, które wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 2, art. 10 ust. 1

i art. 186 ust. 1 w związku z art. 173 i art. 178 ust. 1 Konstytucji, i w jaki sposób, zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze art. 27 § 5 i § 5a zdanie drugie p.u.s.p.; wyjaśnienie, jaki charakter w sprawie ma sformułowanie: „Wzorzec kontroli w skardze konstytucyjnej opartej na naruszeniu art. 60 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji oraz art. 178 ust. 1 ma na celu zapewnienie ochrony praw jednostki – sędziego Ł.F. i przywrócenie zgodności działań organów władzy publicznej – Ministra Sprawiedliwości z Konstytucją. Jest to istotna forma zabezpieczenia konstytucyjnych wartości i zasad, które chronią prawa i wolności obywatela” (s. 12); uzasadnienie zarzutu niezgodności zakwestionowanych w skardze przepisów z wolnościami lub prawami skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie; doręczenie odpisu pisma Ministra Sprawiedliwości z 4 marca 2024 r. (nr [...]) lub jego kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem.

W piśmie procesowym złożonym w Trybunale 18 czerwca 2024 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

Skarżący zarzucił, że określony w zakwestionowanych przepisach tryb odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości prezesów i wiceprezesów sądów powszechnych narusza zasady: trójpodziału władzy, demokratycznego państwa prawnego, poprawnej legislacji, określoności prawa i jednoznaczności przepisów prawnych. Zakłóca bowiem ciągłość funkcjonowania kluczowych organów sądu, jakimi są prezes i wiceprezes.

W skardze konstytucyjnej skarżący sformułował wniosek o „udzielenie zabezpieczenia” polegającego na zawieszeniu obowiązywania decyzji Ministra Sprawiedliwości z 4 marca 2024 r. (nr [...]) do czasu rozpoznania przez Trybunał wniosku Krajowej Rady Sądownictwa z 16 lutego 2024 r. (sygn. K 2/24).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. W związku z tym art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia przedmiotu skargi, tj. do wskazania przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego wydano w jego sprawie orzeczenie, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i w stosunku do którego domaga się stwierdzenia niezgodności z ustawą zasadniczą. Zakwestionowany przepis musi więc być podstawą ostatecznego orzeczenia, a jego normatywna treść źródłem naruszenia wolności lub praw występującego ze skargą konstytucyjną.

3. Skarżący zakwestionował art. 27 § 5 i § 5a zdanie drugie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm.; dalej: p.u.s.p.), które częściowo regulują procedurę odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości prezesów i wiceprezesów sądów. Pierwszy przepis stanowi o tym, że pozytywna opinia kolegium właściwego sądu upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania jego prezesa albo wiceprezesa. Niewydanie opinii w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez

Ministra Sprawiedliwości zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu nie stoi na przeszkodzie odwołaniu. Drugi natomiast stwierdza, że negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca, jeżeli uchwała w tej sprawie została podjęta większością dwóch trzecich głosów.

Skarżący wniósł skargę w związku z pismem Ministra Sprawiedliwości z 4 marca 2024 r. (nr [...]), którym Minister dopiero poinformował Kolegium Sądu Okręgowego o zamiarze odwołania skarżącego z pełnionej funkcji prezesa sądu i zwrócił się o wydanie opinii w tym zakresie. Podstawą tego pisma nie były więc art. 27 § 5 i § 5a p.u.s.p., które odnoszą się do opinii już wydanych przez Kolegium i niewydanych w ustawowym terminie przez Krajową Radę Sądownictwa. Skarżący kwestionuje regulacje, które w sprawie, w związku z którą wniósł skargę do Trybunału, nie znalazły jeszcze zastosowania.

Skarga konstytucyjna nie spełnia więc podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK.

4. Niezależnie od powyższego Trybunał stwierdza, że skarga nie zawiera wskazania naruszonych wolności i praw, a w konsekwencji sposobu ich naruszenia. Żaden bowiem z przepisów ustawy zasadniczej przywołanych przez skarżącego jako jej podstawa nie wyraża wolności lub prawa, o których mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawami odmowy nadania dalszego biegu rozpatrywanej skardze konstytucyjnej.

5. Rozpoznanie sformułowanego w skardze wniosku o „udzielenie zabezpieczenia do czasu rozpoznania wniosku Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 lutego 2024 r.” jest bezprzedmiotowe. Wyrokiem z 16 października 2024 r. (sygn. K 2/24) Trybunał orzekł bowiem o niezgodności z Konstytucją przepisów zakwestionowanych przez wnioskodawcę. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji powyższe orzeczenie ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczne.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.